

ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE DE PROMOVARE A EDUCAȚIEI EUROPENE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Mihaela AXENTE¹

axentemihaela_2007@yahoo.com

ABSTRACT: We developed in our school an educational project, called „Us and Europe”. The idea was born based on the fact that Europe is proud of its cultural and linguistic diversity and it is a beautiful continent with a fascinating history that gave famous people in the world. The article analyzes some of the activities through which we can determine the students to expand their knowledge about Europe and the European Union, through their involvement in an educational project on European issues. During the project we created educational learning situations with a valuable formative and educational potential, we determined appropriate teaching strategies to such situations, which were adapted to the students and their life experiences and we highlighted the students’ creative potential. The work exhibited various activities as examples of good practice: Power Point presentations, portfolios, completing the tasks of worksheets, themed quizzes, sketches, press conference, the performance of artistic and literary creations, gastronomic exhibitions, dances, interactive games on computers, activities with students from another country. The project’s activities have been directed as to encourage children to think, to communicate, to be creative, to work, to travel to European countries, to know what it means to be a true European.

KEYWORDS: project, integration, communication, knowledge, issues.

Când spunem Europa, vorbim de marile imperii ale lumii: Imperiul macedonean, Imperiul roman, Imperiul francez, Imperiul rus, vorbim de țări europene care, de-a lungul timpului, au controlat porțiuni întinse de pe celelalte continente. Când spunem Europa, vorbim de diversitate culturală și lingvistică. Andreas Kaplan, profesor de marketing la ESCP Europe Business School, a definit Europa ca oferind „un maxim de diversitate culturală într-o distanță geografică minimă”.

¹ Prof. inv. primar, Școala Gimnazială „Prof. Mihai Sîmbotin” Cîrligele, județul Vrancea

Este cunoscut faptul că Europa se mândrește cu diversitatea sa culturală. Paul Valéry, în eseuul său intitulat „Nota” sau „Europeanul”, demonstrează că „Europa cântărește încă mult mai greu decât restul globului” sau că spiritul european face coeziunea între creștinism, știință, moștenirea romană și cea greacă. Același Paul Valéry spunea că: „Acolo unde numele de Cezar, Gaius, Traian și Virgil, numele de Moise și Sf. Paul, numele de Aristotel, Platon și Euclid au o semnificație și valoare, acolo este Europa. [...] Cu alte cuvinte, e remarcabil faptul că națiile Europei nu se definesc nici prin rasă, nici prin limbă sau obiceiuri, ci prin deziderate și idealuri.”

Europa este casa în care trăim și noi, românii. Europa este un continent frumos cu o istorie fascinantă, un continent care a dăruit oameni de știință, inventatori, artiști renumiți în toată lumea, precum și cunoscuți sportivi de succes. Continentul european deține obiective culturale deosebite, de mare valoare, precum și arii protejate.

Cu această pledoarie pentru Europa, conștienți că trebuie să sincronizăm învățământul românesc cu cerințele socio-umane și culturale europene actuale și viitoare, putem să ne adresăm elevilor din învățământul primar pentru a le împărtăși din frumusețea și trecutul continentului.

În prezenta lucrare, ne-am propus să facem cunoscute câteva dintre activitățile prin care îi putem determina pe elevii noștri să-și îmbogățească cunoștințele despre Europa (state din Europa, istorie, caracteristici geografice, valori, curiozități, Uniunea Europeană), prin implicarea în acțiunile unui proiect educațional.

În cadrul unității școlare în care funcționez, am derulat, pe parcursul a trei ani școlari, proiectul educațional „Noi și Europa” cu scopul de a dezvolta interesul elevilor de ciclu primar pentru cunoașterea specificului Europei, a țărilor de pe continentul european, precum și a elementelor specifice Uniunii Europene. Proiectul s-a dorit a fi o invitație adresată elevilor din ciclul primar, precum și părinților acestora de a descoperi Europa împreună, o invitație la o călătorie plină de aventuri în timp și în spațiu pe parcursul căreia să descoperim o mulțime de lucruri interesante despre continentul european.

Proiectul cu titlul „Noi și Europa” a vizat obiective precum:

- îmbogățirea cunoștințelor elevilor cu informații despre Europa;
- cunoașterea de către elevi a câtorva elemente legate de Uniunea Europeană (scopul, anul constituirii, simbolurile Uniunii, țări membre);

– exersarea de către elevi a deprinderii de a lucra cu harta Europei și cu alte materiale informative referitoare la Europa și la Uniunea Europeană, special create pentru această vârstă;

– stimularea motivației de a participa la acțiunile proiectului;

– stimularea creativității, a spiritului critic;

– dezvoltarea capacității de a lucra în echipă;

– sensibilizarea și responsabilizarea părinților, a unor instituții locale prin implicarea în procesul instructiv prin participarea la desfășurarea sau susținerea unor activități din programul derulat.

Rolul de profesor coordonator a fost acela de a structura, organiza forma și conținutul activităților din cadrul programului, de a implica cât mai mulți elevi și adulți, de a stabili contacte. S-a întocmit graficul activităților pe baza propunerilor cadrului didactic coordonator, a elevilor, a unor părinți. Este de menționat faptul că elevii au venit cu idei la realizarea sau îmbunătățirea acestor activități.

Pe parcursul derulării proiectului educațional s-au creat situații de învățare cu un valoros potențial formativ-educativ, s-au ales strategii didactice adecvate acestor situații, s-au dezvoltat, cu grijă, semnificațiile umane și sociale ale conținuturilor științifice, s-a pus în valoare potențialul creativ al elevilor, și nu în ultimul rând s-a asigurat o participare intensivă a colectivului de elevi și o mai bună personalizare a învățării și a predării, cu adaptarea la particularitățile elevilor, la experiența lor de viață, la posibilitățile lor reale, la motivațiile lor.

În primul an al proiectului, în cadrul acțiunii „Să învățăm despre Europa!” s-au desfășurat activități de vizionare a unor materiale power point despre Europa (așezare, caracteristici geografice, țări ale Europei, obiective importante de pe continentul european, arii protejate, Uniunea Europeană – istoric, simboluri, necesitate), România în cadrul Europei (însemne, obiective culturale și geografice), curiozități etc. Derularea proiectului a fost întregită de activități de confecționare a steagului Uniunii Europene, confecționarea stegulețelor țărilor membre ale U.E., confecționarea „unui altfel de steag al Europei” (machetă, colaj), învățarea imnului Uniunii Europene – „Oă Bucuriei”, învățarea rolurilor scenetei „9 mai – Ziua Europei”. Activitățile s-au desfășurat pe parcursul mai multor zile, necesitând o pregătire prealabilă, și au urmărit implicarea elevilor în realizarea unor produse referitoare la tema aleasă care să dezvolte caracterul practic-aplicativ al cunoștințelor însușite, să le valorizeze potențialul

creator, să stimuleze spiritul de echipă, comunicarea între elevi. Cu ocazia zilei Uniunii Europene, după prezentarea unui material power point despre tradițiile și valorile U.E., elevii au prezentat produsele proiectului în fața unor invitați (colegi, părinți, cadre didactice, reprezentanți ai comunității locale), fiind implicați în desfășurarea expoziției cu lucrările artistico-plastice realizate, intonarea imnului României și al Uniunii Europene, prezentarea scenetei „9 mai – Ziua Europei”. Un moment atractiv pentru copii a fost antrenarea, prin jocuri pe calculator, în realizarea unor „cumpărături” în moneda Euro sau gruparea bancnotelor și monedelor € pentru a obține sumele cerute. Echipe de elevi de la fiecare clasă primară au participat la concursul tematic „Micul European”, primind diplome pe baza punctajelor obținute. La sfârșitul activității, cu sprijinul părinților elevilor, a fost organizat un „prânz european la școală” cu mâncăruri specifice unor țări din Europa, care i-a încântat foarte mult pe cei prezenți. Fără a neglija tradițiile și obiceiurile locale, elevii au participat la activitățile dedicate Zilei Comunei cu cântece și dansuri populare, precum și cu expoziție de gustări tradiționale, reușind să încante persoanele invitate. Prin această activitate s-a urmărit dezvoltarea unor relații cu instituțiile locale, promovarea unor tradiții și obiceiuri ale comunității care să pună în valoare potențialul artistic al elevilor, faptul că suntem diferiți de ceilalți, dar că suntem parte integrantă a unui tot, a Europei, dar și valori precum spiritul de echipă, comunicarea, respectul pentru cultură și tradiție promovate în cadrul U.E.

Proiectul educațional „Noi și Europa” a continuat și în anul școlar 2013–2014, iar tragerea la sorți i-a provocat pe elevii clasei a III-a să caute informații despre una din țările Europei, și anume despre Irlanda. Activitatea „Să învățăm despre Irlanda” s-a desfășurat în luna martie, gazde fiind elevii clasei a III-a care au pregătit un program de care s-au bucurat elevii de la celelalte clase din ciclului primar, cadre didactice și părinții invitați. Scopul activității a fost informarea acestora asupra unor elemente legate de una dintre interesantele țări ale Europei, Irlanda: așezare, caracteristici geografice, repere istorice, obiective culturale și geografice importante din Irlanda, simboluri, curiozități etc. Activitatea a debutat cu vizionarea unui material power point prezentat în mod accesibil. Elevii clasei a III-a au pregătit sceneta „Bătrânică și spiridușul”, un dans irlandez, o expoziție gastronomică cu specific irlandez. Elevii prezenți au fost antrenați în prezentarea materialului ppt, au audiat imnul

Irlandei, au adresat întrebări, iar la sfârșitul activității au gustat din câteva preparate culinare.

În luna aprilie, elevii clasei a III-a s-au bucurat de prezența în cadrul școlii a 12 elevi de liceu și a două cadre didactice din Berlaar, Belgia, veniți să predea cursuri prin metode de educație nonformală. Activitatea s-a desfășurat pe parcursul a patru ore, elevii clasei a III-a urmând activitățile a trei ateliere: artă (realizarea unor jucării din materiale reciclabile), geografie (jocuri prin care să dobândească informații despre Belgia) și limba franceză (jocuri de numărare, de învățare a unor cuvinte și expresii uzuale), dar s-au bucurat și de jocuri de relaxare propuse de invitații străini și discuții libere în limba engleză.

Pe parcursul proiectului până la marcarea Zilei Europei, elevii, împărțiți pe grupe, au contribuit la realizarea „Cărții Europei” prin completarea unor fișe de lucru, compunerea unor creații literare, colaje cu desene, fotografii.

Elevii clasei a III-a au participat la activitatea dedicată zilei Uniunii Europene – *Ziua Europei este și ziua ta*, rezolvând sarcinile propuse: concursul „Curiozitățile Europei” și realizarea unor jucării „Caruselul stelețele țarilor membre ale U.E.”. Activitatea a urmărit implicarea elevilor în realizarea unor produse care să dezvolte caracterul practic-aplicativ al cunoștințelor însușite, să le valorizeze potențialul creator, să stimuleze spiritul de echipă, comunicarea.

În anul școlar 2014–2015, proiectul educațional a debutat în cadrul programului Școala Altfel cu activitatea „Uniți în diversitate!”. Scopul activității a fost îmbogățirea cunoștințelor elevilor cu informații despre Europa, în general, și despre anumite țări din Europa, în special. Activitatea a început cu vizionarea unui material power point prezentat în mod accesibil. Astfel, copiii și-au reamintit cunoștințele despre Uniunea Europeană dobândite în anii anteriori prin participarea la activitățile proiectului educațional „Noi și Europa”, apoi au fost verificați printr-un chestionar interactiv.

Elevii clasei a IV-a, pe care i-am îndrumat, au fost împărțiți în patru grupe, fiecare grupă având cerințe specifice. Reprezentanții grupelor au extras câte un bilețel cu numele unor țări din Europa și fiecare grupă a primit fișa corespunzătoare țării extrase (Belgia, Bulgaria, Franța, Italia). Elevii au fost solicitați să explice de ce au fost alese aceste țări (Belgia, deoarece în perioada Școlii Altfel, ne-am bucurat, pentru a doua oară, de

vizita unor elevi și profesori din Belgia; Bulgaria – țară vecină cu România; Franța și Italia – țări europene vorbitoare de limbi romanice, așa cum au învățat la istorie). Elevii din fiecare grupă au avut de descoperit caracteristicile importante pentru țara aleasă așa cum arată legendele din fișe. În plus, toate grupele au avut de realizat același tip de fișă și pentru România. La finalul activității, elevii au completat fișa *Blazonul României* (numele țării, steagul, costume tradiționale, obiceiuri și tradiții românești, gastronomie, personalități ale României, simbolul asociat țării).

A doua activitate a proiectului din acest an școlar a fost dedicată Zilei Uniunii Europene sub forma unei conferințe de presă. La nivelul clasei am organizat un atelier de lucru, imaginându-ne că participăm la o conferință de presă constituită din invitați și jurnaliști aleși din rândul elevilor. În cadrul conferinței de presă, elevii „comisari U.E.” au răspuns întrebărilor adresate de către „jurnaliști”. Elevii-jurnaliști s-au prezentat, anunțând revista/ziarul/postul TV sau radio pe care o/îl reprezentau, și adresau întrebări fiecărui invitat. Au fost abordate subiecte legate de Uniunea Europeană. Exemplificăm câteva dintre întrebările pe care elevii „jurnaliști” le-au adresat „comisarilor U.E.”: *De ce 9 mai este o zi specială?; Ce este Uniunea Europeană?; Care sunt etapele creării Uniunii Europene?; Care sunt cele mai vorbite limbi din Europa? Câte limbi se vorbesc în U.E.?; Care este deviza UE.?; Câte stele are drapelul UE.? Ce semnificație are?; Care este moneda europeană și cum a fost aleasă aceasta?; Ce putem asocia cu Uniunea Europeană?; Care este importanța U.E.? etc.*

Cu ocazia zilei Europei 2015, în cadrul școlii s-a organizat „Crosul Europei”. Elevii clasei a IV-a au participat la activitate alături de colegii de la clasele primare (aproximativ 90 de elevi).

În fiecare an de derulare a proiectului, elevii au realizat și prezentat compoziții plastice și literare cu tematica „Călătorind prin Europa” în cadrul orelor de educație plastică și de limba și literatura română.

Evaluarea proiectului s-a realizat prin mai multe modalități:

- completarea portofoliului proiectului;
- produsele finale ale proiectului (fișe de lucru, expoziții cu lucrări și fotografii etc.);
- impresii ale elevilor, cadrelor didactice, părinților, invitaților speciali;
- realizarea unor materiale ppt și postarea pe site-ul didactic.ro;
- aplicarea unor chestionare;
- întocmirea unor rapoarte finale.

În concluzie, obiectivele proiectului educațional „Noi și Europa” au fost menite să conducă la îmbogățirea cunoștințelor elevilor cu informații despre continentul european și despre România ca parte a acestui continent, păstrarea și conservarea patrimoniului cultural și natural al Europei, în speță al României, respectarea valorilor și însemnelor europene, precum și ale țării de origine. Activitățile din program au fost direcționate spre a încuraja copiii să gândească, să comunice, să fie creativi, să colaboreze, să se manifeste prietenos, să călătorească în țările europene, să știe ce înseamnă să fii un adevărat european – a participa la imaginarea și la construirea unui tărâm comun de libertate capabil să transforme întreaga lume într-o lume mai bună, locuită de cetățeni liberi și responsabili.

Bibliografie:

- [1] Cordes Birte, Köhler Ronald, *Să descoperim Europa!*, Bruxelles, 2014;
- [2] ***, M.E.C.-C.N.C., *Educație Europeană – Programă școlară pentru disciplina opțională*, București, 2006;
- [3] Valéry, Paul, *Eseuri aproape politice*, traducere și ediție îngrijită de Marius Ghica, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1999;